

Comparison of Turkish Lesson Self-Efficacy Perceptions of Secondary School Students Staying in the Affiliated Institutions of the Ministry of Family and Social Policy and Their Families*

Ahmet DEMİREL**, Murat ŞENGÜL***

Received date: 31.03.2017

Accepted date: 25.04.2017

Abstract

The aim of this research is to determine the self-efficacy perceptions of the secondary school students in Turkish lesson; Comparison of the self-efficacy perceptions of the students who remained in the institutions affiliated to the Ministry of Family and Social Policies and remained with their families. In the survey, 12 statistical regions determined by the Turkish Statistical Institute were obtained from the institutions affiliated to the Ministry of Family and Social Policies in the 12 provinces, each of which was selected from provinces, and the remaining middle school students with their families. At the end of the research, it was determined that the students with their families in terms of self-efficacy perceptions have positive differences in general terms compared to the ones staying in institutions. These significant differences, which arise when the students staying with their parents are compared, are important in terms of reflecting the confidence, beliefs, concerns, desires and excitement of the students in their Turkish lessons.

Keywords: Turkish lesson, Ministry of Family and Social Policy, self-efficacy perceptions.

* This study was supported by the project of NEÜLÜP16S10 by the Scientific Research Projects Unit of Nevşehir Hacı Bektas Veli University. The first author was produced from a master's thesis titled "Comparison of Turkish Lesson Self-Efficacy Perceptions of Secondary School Students Staying in the Affiliated Institutions of the Ministry of Family and Social Policy and Their Families".

** Nevşehir Hacı Bektas Veli University, Faculty of Education, Nevşehir / TURKEY, ahmetdemirel38@hotmail.com

*** Nevşehir Hacı Bektas Veli University, Faculty of Education, Nevşehir / TURKEY, msengul2323@hotmail.com

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına Bağlı Kurumlarda ve Ailelerinin Yanında Kalan Ortaokul Öğrencilerinin Türkçe Dersi Özyeterlik Algılarının Karşılaştırılması*

Doi numarası: 10.17556/erziefd.303306

Ahmet DEMİREL**, Murat ŞENGÜL***

Geliş tarihi: 31.03.2017

Kabul tarihi: 25.04.2017

Öz

Bu araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi özyeterlik algılarının belirlenmesi; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kuruluşlarda kalan ve aileleriyle birlikte kalan öğrencilerin Türkçe dersi özyeterlik algılarının kıyaslanmasıdır. Araştırmada veriler Türkiye İstatistik Kurumunun belirlediği 12 istatistikî bölge birimdeki her bölgeden birer il seçilmesiyle toplam 12 ildeki Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlardan ve aileleri ile birlikte kalan ortaokul öğrencilerinden elde edilmiştir. Araştırma sonunda Türkçe dersi özyeterlik algıları açısından aileleriyle birlikte kalan öğrencilerin kurumlarda kalanlara göre genel anlamda olumlu yönde farklılıklara sahip olduğu belirlenmiştir. Aileleriyle birlikte kalan öğrencilerle kurumlarda kalanlar kıyaslandığında ortaya çıkan bu farklılıkların öğrencilerin Türkçe derslerinde kendilerine güvenlerini, inançlarını, kaygılarını, isteklerini ve heyecanlarını yansıtmaları açısından önemlidir.

Anahtar kelimeler: Türkçe dersi, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, öz yeterlik algıları.

* Bu çalışma, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından NEÜLÜP16S10 nolu projeye desteklenmiştir. Birinci yazarın "Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına Bağlı Kurumlarda ve Ailelerinin Yanında Kalan Ortaokul Öğrencilerinin Türkçe Dersi Özyeterlik Algılarının Karşılaştırılması" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Nevşehir / TÜRKİYE, ahmetdemirel38@hotmail.com

*** Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Nevşehir / TÜRKİYE, msengul2323@hotmail.com

1. Giriş

Özyeterlik algısı kişinin kendisine, başarabileceklerine, kapasitesine kısacası kendi yeterliklerine duyduğu inanç olup çaba göstermesinde ve başarıya ulaşmasında en önde gelen etkenlerdendir. “İnanmak başarmanın yarısıdır” sözünün de anlattığı gibi kişinin inançları ve algıları başarıya ulaşılmasında başlangıç noktasını oluşturmakta, yönelim ve çalışmalarını önemli derecede etkilemektedir. Özyeterlik algılarının oluşmaya başladığı ve geliştiği en önemli dönemlerden birisi ergenlik dönemiyle de hemen hemen aynı zamana gelen ortaokul çağıdır. Öğrencilere bu dönemlerde kazandırılacak beceriler, kişisel gelişimlerine ve algılarına yapılacak katkılar, onların özyeterlik inançları üzerinde bir ömür etkili olabilir. Bu dönemde şüphesiz ki ailenin ve içerisinde bulunan çevrenin önemi çok büyüktür. Bu nedenle öncelikle durum belirleme çalışmalarına yapılması faydalı olacaktır. Bu çalışma Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda ve aileleri ile birlikte kalan ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi özyeterlik algılarını belirlemek, karşılaştırmalar yapmak ve sonuçlarını ortaya koymak amacı ile gerçekleştirilmiştir.

Bloom (1979: 31-32), öğrencilerin derse yönelik tutumlarının ve kendisine ilişkin algılarının başarılarını önemli ölçüde etkileyen faktörler olduğunu belirtmektedir. Bloom’a göre, öğrencinin bir öğrenme ünitesine, öğrenme alanına ya da derse ilişkin elde ettiği başarılar ve bu başarılarla ilgili algıları, zaman içerisinde birikerek kararlılığa dönüşür. Bu da öğrencinin aynı türden olan daha sonraki öğrenme süreçlerinde kendine olan güvenini etkileyecektir (Şengül, 2011: 130). Toplum için her bireyin ayrı ayrı önem taşıyor olması nedeniyle Türkiye’de ailelerinden ayrı bir biçimde yaşamlarını devam ettiren bu bireylerin durumlarından yola çıkılarak onların dil gelişimleri, Türkçe dersine karşı olan tutumları, özyeterlik algıları vb. birçok noktada durumun belirlenmesi ve onlar için neler yapılabileceğinin, ne gibi iyileştirmelerde bulunulabileceğinin belirlenmesi önem kazanmaktadır.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde, özyeterlik algılarının insanların akademik başarısı üzerinde etkili olan önemli unsurlardan biri olduğu ifade edilmektedir (Ülper ve Bağcı, 2012; Özgen ve Bindak, 2011; Schunk ve Zimmerman, 2007; Altunçekiç, Yaman ve Koray, 2005; Bandura ve Locke, 2003). Bu nedenle ana dili becerilerinin gelişimi açısından öğrencilerin Türkçe dersindeki özyeterlik algılarının incelenmesi yararlı olacaktır (Maden ve Durukan, 2012). Dil becerilerinin bireyin sosyal, bilişsel gelişiminde temel rol oynadığı ve bireyin toplumsal ilişkilerini sağlıklı bir şekilde yürütebilmesindeki kilit rolü düşünüldüğünde bireylerin Türkçe dersi özyeterlik algılarının ortaya konması ve bu doğrultuda ne gibi yararlar sağlanabileceğinin belirlenmesi önem kazanmaktadır.

Aile içerisinde alınan ilk eğitim, bireyin ilk becerilerini kazanmasında önemli bir rol oynayacak ve edinilen bu bilgi ve beceriler bireyin yaşamının bütün aşamalarında etkili olacaktır. Türkçe dersinin okuma, yazma ve sözlü anlatım becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bir ders olduğu düşünüldüğünde ailenin ve içerisinde bulunulan ortamın önemi daha çok ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle bu araştırma farklı ortamlarda yaşamakta olan (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kuruluşlarda ve ailelerinin yanında) öğrencilerin Türkçe dersi özyeterlik algıları üzerine gerçekleştirilmiştir. Sözü geçen kurumlarda kalan öğrencilerin ailelerinin yanında olmamalarının onların dil gelişimleri ve Türkçe derslerine yönelik algıları açısından olumsuz olduğu düşünülse de (ana dilinin ilk olarak ailede, yakın çevrede kazanılması ve ailelerin çocukların akademik başarıları üzerinde belirleyici olmaları sebebiyle) burada kalan öğrencilerin sürekli kendi akranları ile beraber olmaları, ilköğretim çağında öğrenciler üzerinde ailelerin etkisinin azalarak akran çevresinin etkisinin artması ve bu çocukların sürekli akranları ile birlikte iletişim halinde olmaları yönlerinden avantajlara sahip oldukları söylenebilir.

Daha önce yapılan bilimsel çalışmalarda bireyin iletişim becerilerinde temel etkenlerden birisi olan ilk dil eğitimini aile içerisinde aldığına ve ailenin bireyin dil gelişimindeki belirleyici yönüne değinilmiştir. Bu çalışmalarla birlikte Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan okul öncesi çağındaki çocukların sosyal ve bilişsel gelişimleri ve yetiştirme yurtlarında kalan farklı dönemlerdeki çocukların çeşitli sorunları ile ilgili araştırmalar [Yaşar, (2001), Bıyıklı, (1982), Kemer kaya, (2012), Arslan, (2013)] yapılmış olmasına rağmen buralarda kalan ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi özyeterlik algılarına yönelik müstakil bir çalışma bulunmamaktadır.

Bu araştırmada içerisinde bulunulan aile ve çevrenin dil gelişimine, çocuğun eğitim süreçlerine, akademik başarılarına, dolaylı olarak Türkçe dersine ve Türkçe dersi özyeterlik algılarına etkisinden hareketle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda ailelerinden ayrı kalan ortaokul öğrencileri ile ailelerinin yanında kalan ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi özyeterlik algıları arasında farklılıklar olup olmadığını belirlemek dolaylı olarak ailenin ve içerisinde bulunan çevrenin Türkçe dersi özyeterlik algısı üzerine etkisini saptamak, farklılıklar var ise ne gibi farklılıkların olduğunun ortaya çıkarılması bu farklılıkların altında yatan nedenlerin neler olduğu hakkında fikir yürütülmesi, ortaya çıkan veriler dahilinde ne gibi yararlar sağlanabileceğinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki alt amaçlara yanıt aranacaktır:

- 1- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda ve ailelerinin yanında kalan ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi özyeterlik algıları ne düzeydedir?
- 2- Ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi öz yeterlilik algıları yaşadıkları ortam (Ailelerinin yanında kalma ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalma) değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda ve ailelerinin yanında kalan ortaokul öğrencilerinden kendilerinin Türkçe dersi özyeterlik algıları üzerine alınan görüşlere dayalı olup, betimsel nitelikte bir çalışmadır. Betimsel istatistik bir örneklem üzerinde ya da ulaşılabilen durumlarda, evrenin tamamından gözlem yapılarak elde edilen verileri kullanarak, araştırmaya katılan bireylerin ya da objelerin özelliklerini betimlemeyi amaçlayan bir süreçtir (Büyüköztürk, 2002: 5). Betimsel nitelikte olan araştırmada genel tarama modeli (survey) kullanılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim ve öğretim yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda ve ailelerinin yanında kalan ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini için Taş (2006) tarafından hazırlanan eserde yer alan istatistiki bölge birimi sınıflandırması esas alınmış, 12 istatistiki bölge biriminden birer il olmak üzere, toplam 12 ilde bulunan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlardaki ortaokul öğrencilerinden ve aynı illerdeki Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda öğrenim gören (herhangi bir koruma altında olmayan, ailesiyle birlikte yaşayan) ortaokul öğrencilerinden veri toplanmıştır.

Tablo 1: Türkiye İstatistik Kurumunun İstatistik Bölge Birimi Sınıflamasına Göre Örneklem Alınan İller

İstatistik Bölge Birimi	Seçilen İl	İstatistik Bölge Birimi	Seçilen İl	İstatistik Bölge Birimi	Seçilen İl
TR1 İstanbul	İstanbul	TR5 Batı Anadolu	Ankara	TR9 Doğu Karadeniz	Trabzon
TR2 Batı Marmara	Çanakkale	TR6 Akdeniz	Adana	TRA Kuzeydoğu Anadolu	Erzurum
TR3 Ege	İzmir	TR7 Orta Anadolu	Nevşehir	TRB Ortadoğu Anadolu	Elazığ
TR4 Doğu Marmara	Eskişehir	TR8 Batı Karadeniz	Samsun	TRC Güneydoğu Anadolu	Şanlıurfa

Çalışmanın örnekleminde 202'si ailelerinin yanında kalan ve 207'si Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kuruluşlarda kalan ortaokul öğrencisi (toplam 409 öğrenci) bulunmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları şunlardır:

Türkçe Dersi Özyeterlik Algısı Ölçeği (TDÖAÖ): Araştırmada, Durukan ve Maden (2015) tarafından geliştirilen "Türkçe Dersi Özyeterlik Algısı Ölçeği (TDÖAÖ)" kullanılmıştır. Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları için ölçek, ilköğretim 2. kademedeki okuyan 150 öğrenciye uygulanmıştır. Çalışmada güvenilirlik ve geçerlik için gerekli analizler (Cronbach Alfa, Yarı test, Faktör analizi (Varimax), Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu) yapılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda ölçeğin 5 faktörden (Ders Sürecine Yönelik Önyargılara Kapılma; Performans Gösterme ve Yardım Etme; Konuları Anlayamamaktan Korkma ve Endişelenme; Çalışmayı, Araştırmayı Sevme; Kendine Güvenme) oluştuğu görülmüş ve güvenilirlik analizi sonucunda ise Cronbach Alfa katsayısı $\alpha = .89$ bulunmuştur. Bu sonuçlara göre ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu söylenebilir.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmanın amacına uygun olarak, katılımcıların cinsiyetlerine, kardeş sayılarına, yaşlarına ve çeşitli farklılıklarına ilişkin demografik özelliklerini belirlemek için araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur.

2.4. Verilerin Çözümlemesi

Uygulama sonucunda ölçeklerden elde edilen puanlar bilgisayar ortamına aktarılmış ve istatistiksel işlemler yapılmıştır. Ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi özyeterlik algılarına ilişkin betimsel verilerde ortalama, standart sapma; bu özyeterlik algılarının kişisel bilgi formunda yer alan değişkenlere bağlı olarak oluşturulan gruplar arasında farklılaşıp farklılaşmadığı belirlenirken Levene homojenlik testi, bağımsız gruplar (ilişkisiz örneklem) t-testi kullanılmıştır.

Öğrencilerin, ölçeğin ilgili maddelerine verdikleri cevaplar sonucu oluşan puan ortalamaları araştırmanın bağımlı değişkenlerini, öğrencilerin kişisel bilgileri ise araştırmanın bağımsız değişkenlerini oluşturmaktadır. Verilerin istatistiksel analizinde ve yorumlarda anlamlılık düzeyi (p) .05 olarak alınmıştır.

Likert tipi ölçeğin değer farkının $(5-1=4)$ değer yargısına (5) bölünmesi ile elde edilen 0.80'likaralıklar öğrencilerin Türkçe dersi özyeterlik algıları hakkındaki düzeylerini belirlemiştir.

Değer Aralıkları	Türkçe Dersi Özyeterlik Algı Düzeyleri
1.00-1.80	Tamamen yetersiz
1.81-2.60	Yetersiz
2.61-3.40	Kısmen yeterli/yetersiz

3.41-4.20	Yeterli
4.21-5.00	Tamamen yeterli

3. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümü için, araştırmaya katılan öğrencilerden ölçekler yoluyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgulardan yola çıkılarak açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

3.1. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına Bağlı Kurumlarda ve Ailelerinin Yanından Kalan Ortaokul Öğrencilerinin “Türkçe Dersi Özyeterlik Algıları”nın Ne Düzeyde Olduğuna İlişkin Elde Edilen Bulgular

Tablo 2’de araştırmaya katılan öğrencilerin “Ders Sürecine Yönelik Önyargılara Kapılma” durumlarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 2: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına Bağlı Kurumlarda ve Ailelerinin Yanından Kalan Ortaokul Öğrencilerinin “Ders Sürecine Yönelik Ön Yargılara Kapılma” Durumlarına İlişkin Elde Edilen Bulgular

Faktör I: Ders Sürecine Yönelik Ön Yargılara Kapılma	Aileleri ile birlikte kalan ortaokul öğrencileri		Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan ortaokul öğrencileri	
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS
Türkçe dersinde derse katılmada sıra bana gelince heyecanlanıyorum.	2.70	1.50	2.90	1.55
Türkçe dersinde dersin dışında başka şeylerle ilgilenirim.	1.75	1.05	2.40	1.30
Hazırlıksız konuşma esnasında paniğe kapılıyorum	2.40	1.35	2.60	1.40
Arkadaşlarımdan benden daha iyi-başarılı olduklarını düşünüyorum.	2.40	1.25	2,80	1.40
Eğer seçim hakkım olsaydı Türkçe dersini almak istemezdim.	2.00	1.30	2.70	1.50
Türkçe dersinde sorulan sorulara gönüllü olarak cevap vermiyorum.	2.10	1.40	2.55	1.30
Öğretmenimin hatalarımı düzeltmesi beni endişelendiriyor.	1.90	1,25	2,25	1.40
Türkçe dersinde derse katıldığımda kendime güvenmiyorum.	2.30	1.60	2.55	1.35
Zor olan Türkçe konularını anlayabileceğimden çok emin değilim.	2.25	1.30	2.60	1.25
Türkçe dersinde sınıfa ayak uyduramıyorum.	1.80	1.25	2.40	1.30
Öğretmenimin söylediklerini ve anlattıklarını anlamadığımda heyecanlanıyorum.	2.05	1.25	2.50	1.40
Ne kadar çabalarsam çabalayayım, Türkçe dersinin konularını öğrenemiyorum.	1.60	1.05	2.40	1.35
Derse hazırlıklı gelsem de heyecanımı yenemiyorum.	2.05	1.35	2.60	1.40
Türkçe dersi ile ilgili etkinlikler çok zor olduğunda, bunları yapmaktan vazgeçerim veya sadece kolay kısımlarını yaparım.	2.20	1.40	2.60	1.30
Türkçe dersinde yüksek not alacağıma inanıyorum.	3.80	1.30	2.95	1.40
Genel	2.20	.30	2.60	1.37

Araştırmaya katılan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrencilerin “Ders Sürecine Yönelik Ön Yargılara Kapılma” faktöründe yer alan maddelere verdikleri yanıtların genel ortalamalarının 2.60 olduğu görülürken; ailelerinin yanında kalan ortaokul öğrencilerinde 2.20 olduğu görülmektedir. Bu sonuçtan yola çıkarak iki grubun ders sürecine

yönelik önyargılara bazen kapıldıkları yönünde görüş bildirdikleri söylenebilirken, ailelerinin yanında kalan öğrencilerin ders sürecine yönelik önyargılara kapılma düzeylerinin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrencilerden daha düşük olduğu öğrencilerden alınan yanıtlar değerlendirildiğinde görülmektedir.

Araştırmaya katılan ailelerinin yanından kalan öğrencilerin “Türkçe Dersi Özyeterlik Algısı Ölçeği (TDÖAÖ)” içerisinde “Ders Sürecine Yönelik Önyargılara Kapılma” faktöründe yer alan maddelere ilişkin görüşlerinin ortalamalarının en yüksek olduğu maddenin “Türkçe dersinde yüksek not alacağıma inanıyorum.” (\bar{X} =3.80) iken en düşük olduğu maddenin “Ne kadar çabalarsam çabalayayım, Türkçe dersinin konularını öğrenemiyorum.” (\bar{X} =1.60) olduğu görülmektedir. Bununla birlikte kurumlarda kalan öğrencilerin “Ders sürecine yönelik önyargılara kapılma” faktöründe yer alan maddelere ilişkin görüşlerinin ortalamalarının en yüksek “Türkçe dersinde yüksek not alacağıma inanıyorum.” (\bar{X} =2.95) en düşük “Ne kadar çabalarsam çabalayayım, Türkçe dersinin konularını öğrenemiyorum.” (\bar{X} =2.40) olduğu gözlenmektedir. Ortaokul öğrencilerinin olumlu olan birinci maddede en yüksek ortalamaya sahip olması ve anlamca olumsuz olan bir maddede ise düşük bir ortalamaya sahip olması Türkçe dersi özyeterlik algıları açısından olumlu yönde dikkat çekici bir durumdur.

Her iki grupta da en yüksek ve en düşük madde ortalamalarının aynı maddelerde olması manidar görünmektedir. Her iki grupta olumlu olan bir maddede en yüksek ortalamaya sahipken olumsuz olan bir maddede en düşük ortalamaya sahiptir; ancak farklılaşmanın ailelerinin yanında kalan öğrencilerde kurumlarda kalanlara göre daha büyük boyutta olduğu görülmektedir. Özyeterlik algılarının içerisinde bulunan çevre, imkânlar, maruz kalınan uyaranlardan da etkilendiği göz önünde bulundurulduğunda bu durumun kurumlarda kalan öğrencilerin tüm Türkiye’de genellikle benzer şartlar altında yaşamaları, benzer maddi imkânlara sahip olmaları, aynı uyaranlara maruz kalmalarından kaynaklanıyor olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 3: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına Bağlı Kurumlarda ve Ailelerinin Yanından Kalan Ortaokul Öğrencilerinin “Performans Gösterme ve Yardım Etme” Durumlarına İlişkin Elde Edilen Bulgular

Faktör II: Performans Gösterme ve Yardım Etme	Aileleri ile birlikte kalan ortaokul öğrencileri		Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan ortaokul öğrencileri	
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS
Türkçe dersinde proje, performans ödevlerini yaparken kendimden emin oluyorum.	3.85	1.40	3.15	1.45
Türkçe dersinde proje ve ödevlerimi tek başıma yapamam.	1.85	1.20	2.55	1.35
Türkçe dersinde konuları anlamakta güçlük çeken arkadaşlarıma yardım edebilirim.	3.25	1.50	2.85	1.45
Genel	2.98	1.36	2.85	1.41

Ortaokul öğrencilerinin “Performans Gösterme ve Yardım Etme” düzeylerinin ailelerinin yanında kalan öğrencilerde \bar{X} =2.98 olduğu görülürken bahsi geçen kurumlarda kalanlarda \bar{X} =2.85 olduğu görülmektedir. Bu durumdan yola çıkılarak iki grubun da verdikleri yanıtlardan hareketle kendilerini performans gösterme ve yardım etme düzeyleri yönünden kısmen

yeterli/yetersiz gördükleri söylenebilir. Ayrıca ön yargılara kapılma düzeyleri yönünde olduğu gibi burada da farklılaşmanın boyutunun ailelerinin yanında kalan öğrencilerde kurumlarda kalanlara göre daha büyük olduğu görülmektedir.

Maddelere bakıldığında her iki grubun anlamca olumlu olan aynı maddede (Türkçe dersinde proje, performans ödevlerini yaparken kendimden emin oluyorum.) en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülürken aynı şekilde iki grubunda anlamca olumsuz olan aynı maddede (Türkçe dersinde proje ve ödevlerimi tek başıma yapamam.) en düşük ortalamaya sahip olması dikkat çekicidir.

Tablo 4: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına Bağlı Kurumlarda ve Ailelerinin Yanından Kalan Ortaokul Öğrencilerinin “Konuları Anlayamamaktan Korkma ve Endişelenme” Durumlarına İlişkin Elde Edilen Bulgular

Faktör III: Konuları Anlayamamaktan Korkma ve Endişelenme	Aileleri ile birlikte kalan ortaokul öğrencileri		Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan ortaokul öğrencileri	
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS
	Türkçe dersinde uzun cümleler ve paragrafların biçim ve anlam özellikleri beni endişelendirir.	2.05	1.10	2.30
Türkçe dersinde konuşurken kendimden emin olamıyorum.	1.95	1.15	2.50	1.35
Türkçe dersinde sözcük, cümle ve paragraf düzeyindeki soruları çözerken zorlanırım.	1.80	.90	2.55	1.30
Türkçe dersi sınavları beni endişelendirir.	2.00	1.15	2.55	1.40
Türkçe dersinde anlatılanları dinlerken tam olarak anlatılanları anlamıyorum.	2.10	1.30	2.50	1.25
Türkçe dersinde kendimi yazılı ve sözlü tam olarak ifade ettiğime inanmıyorum.	2.15	1.40	3.10	1.50
Ne kadar çaba harcasam da Türkçe dersinin konularını öğrenemem.	1.55	1.00	3.15	1.45
Türkçe dersinde hata yapmaktan korkuyorum.	2.15	1.35	2.55	1.35
Genel	1.96	1.16	2.65	1.35

İki grubun “Konuları Anlayamamaktan Korkma ve Endişelenme” düzeylerine bakıldığında madde genel ortalamalarının aileleriyle birlikte kalan öğrencilerde $\bar{X}=1.96$ olduğu görülürken bahsi geçen kurumlarda kalan öğrencilerde $\bar{X}=2.65$ olduğu görülmektedir. Anlamca olumsuz olan bu faktördeki ortalamalarda kurumlarda kalan öğrencilerin puanları yüksek çıkarken, olumlu olan performans gösterme ve yardım etme faktöründe ailelerinin yanında kalan öğrencilerin ortalamalarının yüksek çıkması dikkat çekicidir.

Maddelere bakıldığında, “Ne kadar çaba harcasam da Türkçe dersinin konularını öğrenemem.” maddesinde aileleriyle birlikte kalan öğrencilerin düşük bir ortalamaya ($\bar{X}=1.55$) sahip oldukları gözlenirken kurumlarda kalan öğrencilerde bu ortalamanın oldukça yüksek olduğu ($\bar{X}=3.15$) dikkat çekmektedir. Anlamca olumsuz olan bu maddede böyle bir sonuç gözlenmesi kurumlarda kalan öğrencilerin konuları anlayamamaktan korkma ve endişelenme düzeyleri aleyhine dikkat çekicidir.

Tablo 5: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına Bağlı Kurumlarda ve Ailelerinin Yanından Kalan Ortaokul Öğrencilerinin “Çalışmayı, Araştırmayı Sevme” Durumlarına İlişkin Elde Edilen Bulgular

Faktör IV: Çalışmayı, Araştırmayı Sevme	Aileleri ile birlikte kalan ortaokul öğrencileri		Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan ortaokul öğrencileri	
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS
Türkçe dersinde araştırma ödevi almak ve proje üretmek isterim.	3.40	1.55	3.10	1.50
Türkçe dersinde öğretmenin sorduğu soruları cevaplayamamaktan korkarım.	2.05	1.30	2.35	1.40
Türkçe dersinde konular ister kolay ister zor olsun, bu konuları anlayabileceğimden eminim.	3.70	1.35	3.00	1.40
Türkçe dersinin sınavlarında başarılı olacağımdan eminim.	3.75	1.45	3.00	1.35
Türkçe dersinde kullanılan farklı yöntem ve teknikler ilgimi çekiyor.	3.80	1.40	3.00	1.35
Türkçe dersinde verilen görevleri tamamlayabilirim.	4.10	1.25	3.20	1.45
Genel	3.46	1.38	2.94	1.40

“Çalışmayı, Araştırmayı Sevme” faktöründe aileleriyle birlikte kalan öğrencilerin ortalamalarının 3.46 olduğu görülürken, kurumlar kalan öğrencilerde 2.94 olduğu görülmektedir. Yani aileleriyle birlikte kalan öğrenciler çalışmayı araştırma sevme düzeyleri yönünden kendilerini yeterli görürken, kurumlarda kalan öğrenciler bu yönden kendilerini kısmen yeterli/yetersiz görmektedirler. Anlamca olumlu olan bu alt boyuta aileleriyle birlikte kalan öğrencilerinin lehine farklılık dikkat çekmektedir.

Burada maddeler incelendiğinde dikkat çeken husus tüm maddelerde iki grup öğrencilerinde kendilerini ya kısmen yeterli ya da yeterli bulmalarına rağmen “Türkçe dersinde öğretmenin sorduğu soruları cevaplayamamaktan korkarım.” maddesinde iki grup öğrencilerinin de kendilerini yetersiz görmeleridir. Anlamca olumsuz olan bu maddede böyle bir sonucun ortaya çıkması manidardır.

Tablo 6: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına Bağlı Kurumlarda ve Ailelerinin Yanından Kalan Ortaokul Öğrencilerinin “Kendine Güvenme” Durumlarına İlişkin Elde Edilen Bulgular

Faktör V: Kendine Güvenme	Aileleri ile birlikte kalan ortaokul öğrencileri		Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan ortaokul öğrencileri	
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS
Türkçe dersindeki kavramları rahatlıkla anlayabilirim.	3.75	1.30	2.95	1.30
Türkçe dersinin çalışmalarında sonuca ulaşamamaktan her zaman korkarım.	1.75	1.05	2.10	1.30
Türkçe dersinde başarılı olmak için gerekli becerilere sahibim.	1.95	1.30	3.20	1.40

Türkçe dersinde ödevleri ve sınavları mükemmel yapabileceğim konusunda kendime güveniyorum.	3.80	1.30	3.00	1.40
Türkçe dersinde anlatılan temel kavramları anlayabileceğim konusunda kendime güveniyorum.	3.70	1.40	2.95	1.35
Türkçe dersinde öğretmenin anlatacağı en zor konuyu bile anlayacağıma inanıyorum.	3.50	1.35	2.85	1.35
Türkçe dersinde öğretilen tüm becerileri ustalıkla kullanabileceğimden eminim.	3.70	1.25	3.00	1.40
Genel	3.16	2.27	2.86	1.35

Araştırmaya katılan her iki grubun kendine güvenme faktöründe yer alan maddelere verdikleri yanıtların genel ortalamaları değerlendirildiğinde aileleriyle birlikte kalan öğrencilerin ortalamalarının 3.16 olduğu gözlenirken, kurumlarda kalan öğrencilerin ortalamalarının 2.86 olduğu gözlenmektedir. Yani her iki grup öğrenci de verdikleri yanıtlara göre bu alt boyutta kendilerini kısmen yeterli/yetersiz olarak göstermişlerdir.

Maddeler incelendiğinde ise faktör genel ortalamasında görülen sonuca karşıt olarak kurumlarda kalan öğrenciler lehine olan maddeler görülmesi dikkat çekmiştir. Bunlar: “Türkçe dersinin çalışmalarında sonuca ulaşamamaktan her zaman korkarım.” “Türkçe dersinde başarılı olmak için gerekli becerilere sahibim.” maddeleridir. Bu maddeler düşünüldüğünde sonuca ulaşamamaktan korkmaları bu kurumlarda kalan öğrencilerin kendileri güven duygularında olan eksikliğin bir işareti olabilir ancak ikinci maddede gerekli becerilere sahip olduklarını düşünmeleri ise bu durumla çelişmektedir.

3.2. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına Bağlı Kurumlarda ve Ailelerinin Yanından Kalan Ortaokul Öğrencilerinin Özyeterlik Algılarının Grup Değişkenine Göre Farklılaşma Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmanın alt amaçlarına bağlı olarak Türkçe Dersi Özyeterlik Algısı Ölçeği'nde yer alan alt faktörlere yönelik Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nda ve ailelerinin yanında kalan ortaokul öğrencilerin grup değişkenine göre farklılaşmasına ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmektedir.

Tablo 7: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına Bağlı Kurumlarda ve Ailelerinin Yanından Kalan Öğrencilerin Türkçe dersi özyeterlik Algılarına İlişkin Bulgular

Bağımlı değişkenler	Bağımsız Değişkenler	N	\bar{X}	SS	Levene		t	p
					F	p		
Ders Sürecine Yönelik Ön Yargılara Kapılma	Aileleri ile birlikte kalan öğrenciler	202	2.20	.60	2.60	.10	-5.95	.00*
	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrenciler	207	2.60	.65				
Performans Gösterme ve Yardım Etme	Aileleri ile birlikte kalan öğrenciler	202	3.00	.80	.10	.75	1.85	.05
	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrenciler	207	2.85	.85				
Konuları	Aileleri ile birlikte kalan öğrenciler	202	1.95	.65	.050	.80	-10.6	.00*

Anlayamama ktan Korkma ve Endişelenme	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrenciler	207	2.65	.65				
	Aileleri ile birlikte kalan öğrenciler	202	3.45	.75				
Çalışmayı, Araştırmayı Sevme	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrenciler	207	2.95	.75	.25	.60	7.35	.00*
	Aileleri ile birlikte kalan öğrenciler	202	3.15	.65				
Kendine Güvenme	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrenciler	207	2.85	.75	3.05	.10	4.40	.00*

* p= < .05

Araştırmaya katılan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrenciler ve ailelerinin yanından kalan öğrencilerin “Türkçe Dersi Özyeterlik Algısı Ölçeği”nde yer alan faktörlerden “Ders Sürecine Yönelik Ön Yargılara Kapılma” durumlarına ilişkin maddelere verdikleri cevap ortalamalarının aileleri ile birlikte kalan öğrencilerde $\bar{X}=2.20$ olduğu belirlenirken, kuruluşlarda kalan öğrencilerde $\bar{X}=2.60$ olduğu saptanmıştır. Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda istatistiksel olarak bu farklılığın anlamlı olduğu (p= .00) belirlenmiştir. Kurumlarda kalan öğrencilerin ders sürecine yönelik önyargılara daha fazla kapıldıklarını belirtmeleri onların Türkçe dersinde daha fazla heyecan, kaygı, stres yaşadıklarının belirtilerini yansıttığı düşünülmekte ve bu durum Türkçe dersi özyeterlik algıları açısından olumsuz olarak görülmektedir.

Araştırmaya katılan sözü edilen kurumlarda kalan öğrenciler ve ailelerinin yanından kalan öğrencilerin Türkçe Dersi Özyeterlik Algısı Ölçeği’nde yer alan faktörlerden “Performans gösterme ve yardım etme” durumlarına ilişkin maddelere verdikleri cevap ortalamalarının aileleri ile birlikte kalan öğrencilerde $\bar{X}=3.00$ olduğu belirlenirken, kuruluşlarda kalan öğrencilerde $\bar{X}=2.85$ olduğu saptanmıştır. Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda istatistiksel olarak bu farklılığın anlamlı bulunmadığı (p= .05) belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan bahsi geçen kurumlarda kalan öğrenciler ve ailelerinin yanından kalan öğrencilerin Türkçe Dersi Özyeterlik Algısı Ölçeği’nde yer alan faktörlerden “Konuları Anlayamamaktan Korkma ve Endişelenme” durumlarına ilişkin maddelere verdikleri cevap ortalamalarının aileleri ile birlikte kalan öğrencilerde $\bar{X}=1.95$ olduğu belirlenirken, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kuruluşlarda kalan öğrencilerde $\bar{X}=2.65$ olduğu belirlenmiştir. Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda istatistiksel olarak bu farklılığın anlamlı bulunduğu (p= .00) görülmektedir. Aradaki bu farklılık kurumlarda kalan öğrencilerin kendilerine olan güvenlerinin, inançlarının düşük olduğunun göstergesi olması açısından önemlidir.

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin Türkçe Dersi Özyeterlik Algısı Ölçeği’nde yer alan faktörlerden “Çalışmayı, Araştırmayı Sevme” durumlarına ilişkin maddelere verdikleri cevap ortalamalarının aileleri ile birlikte kalan öğrencilerde $\bar{X}=3.45$ olduğu belirlenirken, kuruluşlarda kalan öğrencilerde $\bar{X}=2.95$ olduğu saptanmıştır. Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda istatistiksel olarak bu farklılığın anlamlı bulunduğu (p= .00) belirlenmiştir. Aradaki

bu farklılık aileleriyle birlikte kalan öğrencilerin kendilerine olan güvenlerini ve isteklerini yansıtması açısından önemlidir.

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin “Türkçe Dersi Özyeterlik Algısı Ölçeği”nde yer alan faktörlerden “Kendine Güvenme” durumlarına ilişkin maddelere verdikleri cevap ortalamalarının aileleri ile birlikte kalan öğrencilerde $\bar{X}=3.15$ olduğu belirlenirken, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kuruluşlarda kalan öğrencilerde $\bar{X}=2.85$ olduğu saptanmıştır. Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda istatistiksel olarak bu farklılığın anlamlı olduğu ($p= .00$) görülmüştür. Aradaki bu farklılık aileleriyle birlikte kalan öğrencilerin kurumlarda kalanlara göre daha çok kendilerine güven duygusunu taşımalarını yansıtması açısından önemli görülmektedir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

4.1. Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonucunda Türkçe dersi özyeterlik algıları açısından Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrenciler ile ailelerinin yanından kalan öğrenciler arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi özyeterlik algılarının nasıl olduğuna dair elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrencilerin ders sürecine yönelik önyargılara kapılma durumlarını yansıtan maddelerde anlamlı farklılık dikkat çekmektedir. Nitekim “Türkçe dersinde sınıfa ayak uyduramıyorum.”, “Eğer seçim hakkım olsaydı Türkçe dersini almak istemezdim.” gibi önyargılara kapılma durumları ile ilgili olumsuzluk içeren bütün maddelerde bu kurumlarda kalan öğrencilerin ortalamalarının yüksek çıktığı, bu faktörde olumlu durum içeren tek madde olan “Türkçe dersinde yüksek not alacağıma inanıyorum” maddesinde ise ortalamalarının düşük bulunduğu görülmektedir.

Ölçekte performans gösterme ve yardım etme durumlarını yansıtan maddelerde ise ders sürecine yönelik önyargılara kapılma sürecinde olduğu gibi olumlu anlam içeren maddelerde ailelerinin yanında kalan öğrencilerin ortalamalarının yüksek çıktığı görülürken, performans gösterme ve yardım etme yönünden olumsuz anlam taşıyan maddelerde istisnasız kurumlarda kalan öğrencilerin ortalamalarının yüksek çıktığı gözlemlenmektedir. Aynı durumun konuları anlayamamaktan korkma ve endişelenme, kendine güvenme, çalışmayı araştırmayı sevme durumlarındaki maddelerde de gözlenmesi son derece dikkat çekici ve anlamlı görünmektedir. Buradan genel olarak Türkçe dersi özyeterlik algıları yönünden kurumlarda kalan öğrencilerin aileleriyle birlikte olanlara kıyasla olumsuz yönde farklılıklar gösterdiği söylenebilir.

Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda Türkçe dersine yönelik “Ders Sürecine Yönelik Önyargılara Kapılma”, “Konuları Anlayamamaktan Korkma ve Endişelenme” düzeyleri yönünden Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kuruluşlarda kalan öğrencilerin ortalamaları anlamlı düzeyde yüksek bulunurken “Çalışmayı, Araştırmayı Sevme”, “Kendine Güvenme” düzeyleri yönünden ailelerinin yanında kalan öğrencilerin ortalamalarında anlamlı düzeyde artış görülmüştür. Yani olumlu anlam içeren faktörlerde genel olarak aileleri ile birlikte kalan öğrenciler lehine anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Her iki grup “performans gösterme ve yardım etme” düzeyi yönünde karşılaştırıldığında ise ailelerinin yanında kalan öğrencilerin ortalamalarının yüksek olduğu görülmüş ancak farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunamamıştır.

“Ders sürecine yönelik önyargılara kapılma”, “Konuları anlayamamaktan korkma ve endişelenme” gibi olumsuzluklar içeren faktörlerde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrencilerin ortalamalarının yüksek çıktığı görülürken, “Çalışmayı, araştırmayı sevme”, “Kendine güvenme” gibi olumlu durumları içeriğinde bulunduran faktörlerde ise ailelerinin yanında kalan öğrencilerin ortalamalarının yüksek çıktığı ve aradaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlı bulunduğu görülmekte ve dikkat çekmektedir.

Yapılan araştırmalar, anne-baba yoksunluğunun çocuğun eğitimini olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir. Vayne ve Dennis, Tahran’da, bir yetiştirme yurdunda yaptığı bir çalışmada (çocukların anneye en ihtiyaç duydukları bir yaşta) bu yurttan büyüyen çocukların büyük gelişim bozuklukları gösterdiklerini ortaya koymuştur. Yurtlarda büyüyen çocuklar sadece zekâ gelişimi ve konuşma alanında gerilikler göstermekle kalmamışlardır, aynı zamanda hareket becerilerinde de yaşlılarına kıyasla büyük gelişim eksiklikleri göstermişlerdir (Yıldırım, 1983’ten aktaran: Çelenk, 2003).Yapılan bu araştırmanın da sonucu değerlendirildiğinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrencilerin “ders sürecine yönelik önyargılara kapılma” ve “konuları anlayamamaktan korkma ve endişelenme” düzeylerinin yüksek olmasının, anne baba yoksunluğunun çocuğun duygusal, sosyal, psikolojik gelişimini bütünüyle etkilemesinden ve onların kendilerine olumlu yönde model alacak anne babaları yanlarında bulamadıklarından kaynaklanıyor olabileceği düşünülmektedir.

4.2. Öneriler

Araştırma sonucunda “ders sürecine yönelik önyargılara kapılma”, “konuları anlayamamaktan korkma ve endişelenme” gibi olumsuzluklar içeren faktörlerde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrencilerin ortalamalarının yüksek çıktığı görülmüştür bu noktada Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrencilere okula başlamadan önce öz yeterlik algılarını ve kendilerine olan güvenlerini geliştirebilecekleri çeşitli destekleyici kurslar düzenlenebilir ve çeşitli etkinlikler yaptırılabilir ayrıca bu öğrenciler için okullarda seçmeli olarak okutulan yazma ve okuma becerileri, okuma becerileri ve öğrencilerin kendilerine güvenlerinin ve sosyal becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir yeri olan drama dersleri seçilip okutulabilir. Bu sayede Türkçe dersi ile bağlantılı olan okuma, yazma gibi alanlarda öğrencilerin kendini geliştirmesi ve gerekli yeterlikleri kazanması sağlanırken aynı zamanda drama dersleri ile onların özgüven kazanabileceği ve yeteneklerini, yeterliklerini keşfedip zenginleştirmelerine katkı sağlanabileceği düşünülmektedir.

Araştırma sürecinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlarda kalan öğrencilerin genel olarak normal eğitim süreci içerisindeki ortaokul öğrencilerinden yaşça daha büyük olmaları dikkat çeken bir husus olmuştur. Bu durum bu kurumlarda kalan öğrencilerin çeşitli sebeplerle normal eğitim sürecinde aksaklıklara sık sık maruz kaldıklarını göstermektedir. Bu durumun sebeplerinin araştırılması, bu konuda çeşitli çalışmaların yapılması ve ne gibi yararların sağlanabileceğinin belirlenmesi kuruluşlarda kalan bu öğrencilerin aileleri ile birlikte kalan öğrenciler ile aynı şartlar altında eğitim öğretim sürecine devam edebilmesi açısından önem kazanmaktadır.

Öğrencilerin ders sürecine yönelik önyargılara kapılmalarını önlemek noktasında öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Onların kendilerini rahatça ifade edebilecekleri ortamın sağlanması, derse katılım noktasında öğrencilerin teşvik edilmesi, öğrencilerin derse yönelik ilgilerini artıracak etkinliklerin yapılması ve çeşitli yöntemlerin kullanılması, özellikle Türkçe derslerinde hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma çalışmaları yaptırılarak öğrencilerin özgüven duygusu kazanmalarının sağlanması ve sosyal becerilerinin desteklenerek geliştirilmesi

gerekmektedir. Yapılan bu çalışmada ders sürecine yönelik önyargılara kapılma sürecine ilişkin öğrencilerin verdikleri cevapların “Türkçe dersinde derse katılmada sıra bana gelince heyecanlanıyorum “ maddesinde 2,8 gibi bir ortalamaya sahip olması durumun önemini belirtmekte ve Türkçe öğretmenlerine bu noktada çeşitli görevler düştüğünü göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin çalışmayı, araştırmayı sevme düzeyleri karşılaştırıldığında aileleriyle birlikte kalan öğrencilerin kuruluşlarda kalan öğrencilere kıyasla ortalamalarının anlamlı düzeyde yüksek çıktığı saptanmıştır. Bu noktada kuruluşlarda kalan öğrencilerin derslerine yardımcı olmak amacıyla, zorlandıkları konularda ve verilen görevleri yapmakta zorlandıklarında onlara yol göstermek amacıyla kuruluşlarda eğitim gönüllüleri veya görevli kişiler tarafından eğitim verilmesinin fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Kurumlarda kalan öğrencilerin Türkçe dersi özyeterlilik algılarının geliştirilmesi amacı ile bu kurumlarda kalan öğrenciler ile ailelerinin yanında kalan öğrencilerin en azından haftada bir defa bir araya gelmeleri sağlanarak birbirleriyle etkileşim kurmalarının öğrencilerin özyeterlilik algılarını olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Altunçekiç, A., Yaman, S. ve Koray, Ö. (2005). Öğretmen adaylarının öz-yeterlilik inanç düzeyleri ve problem çözme becerileri üzerine bir araştırma (Kastamonu ili örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(1), 93-102.
- Arslan, E. Ç. (2013). *Yetiştirme yurtlarında kalan bireylerin eğitim sorunları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bandura, A., & Locke, E. A. (2003). Negative self-efficacy and goal effects revisited. *Journal of Applied Psychology*, 88(1), 87-99.
- Bıyıklı, L. (1982). *Yetiştirme yurduna yuvadan gelen 7-11 yaş çocuklarının zihinsel ve psikososyal gelişimlerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Doçentlik Tezi, A. Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bloom, B. S. (1979). *İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme* (Çeviren: Durmuş Ali Özçelik). Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Çelenk, S. (2003). Okul başarısının ön koşulu: Okul aile dayanışması. *İlköğretim Online*, 2(2), 28-34.
- Kemer kaya, G. (2012). *Korunmaya muhtaç ilköğretim 6-8. sınıf öğrencilerinin sosyalleşme becerilerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Maden, S. ve Durukan, E. (2012). Türkçe dersi özyeterlilik algısı ölçeği (TDÖAÖ): Güvenirlilik ve geçerlilik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 43,164-173.
- Özgen, K. ve Bindak, R. (2011). Lise öğrencilerinin matematik okuryazarlığına yönelik öz-yeterlilik inançlarının belirlenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(2), 1073-1089.
- Schunk, D. H. & Zimmerman, B. J. (2007). Influencing children's self-efficacy and self-regulation of reading and writing through modeling. *Reading & Writing Quarterly*, 23, 7-25.
- Şengül, M. (2011). *İlköğretim II. kademe Türkçe öğretiminde yazma becerilerine yönelik öğretim ve ölçme değerlendirme yaklaşımlarının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Elazığ.

- Taş, B. (2006). AB uyum sürecinde Türkiye için yeni bir bölge kavramı: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS).
- Ülper, H. ve Bağcı, H. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine dönük öz yeterlik algıları. *Turkish Studies*, 7(2), 1115-1131.
- Yaşar, H. (2001). *Yetiştirme yurdunda kalan ergenlerin benlik imajları ve umutsuzluk düzeylerinin araştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Van.

Extended Summary

The aim of this research is to compare the self-efficacy perceptions in Turkish language lessons of the secondary school students who are in the institutions affiliated to the Ministry of Family and Social Policy and is to determine the self-efficacy perceptions in the Turkish lessons of the middle school students their families in the light of the effect of the family, the environment and the self-efficacy on the individual's life, his achievements, his perceptions, in short, towards all the stages and orientations of his life.

In the descriptive dimension of the research, "Personal Information Form" developed by the researchers and "Turkish Lesson of Self-Efficacy Perception Scale" prepared by Durukan and Maden (2015) with the purpose of determining the self-efficacy perceptions of the students in the Turkish lesson were used as data collection tools; The situation that arises is determined by using the points taken from the factors, "Bias towards the Lesson Process", "Showing Performance and Assistance", "Fear and Worry due to not Understanding The Subjects", "Love Working and Researching" and "Self-confidence" and by the answers given to the questions under these factors and by using the answers in the personal information form. Data in the survey were obtained from 409 students in total 207 of which stay in the institutions affiliated to the Ministry of Family and Social Policy and 202 of which stay with their families in middle school students in the provinces of Istanbul, Canakkale, Izmir, Eskisehir, Ankara, Adana, Nevsehir, Samsun, Trabzon, Erzurum, Elazig, Sanliurfa.

Because of the analysis of the data obtained to learn how the Self-Efficacy Perceptions in Turkish Lesson of Secondary School are and in view of the comparison to Turkish lessons of the middle school students staying with their families, a statistically significant difference was found against the students notably in the factors "Bias of the students towards the Lesson Process" studying in the institutions affiliated to the Ministry of Family and Social Policy. As in the factor "Bias towards the Lesson Process", within the responds referring to positive meaning like "Showing Performance and Assistance", the average of the students staying with their families was proved to be high, whereas within the responds including negative meaning, the average of the students staying in the institutions was observed to be lower. The same situation was also observed to exist in each subject, in which the students are thought to reflect their self-efficacy, such as "Fear and Worry due to not Understanding", "Love Working and Researching" and "Self-confidence" and this is considerably fascinating and significant. As a result of the statistical procedures performed, in terms of the factors such as "Bias towards the Lesson Process" and "Fear and Worry due to not understanding, it was seen that the average of the students who stayed in affiliated institutions of the Ministry of Family and Social Policy are significantly higher, while for the factors "Love Working and Researching" and "Self-confidence", the average level of the students staying with their families was found to be high. As a result of the statistical process from the responses of the participants, there was no significant difference in terms of the performance levels and assisting between the two groups. In general terms, in the assessment of the self-efficacy perceptions in Turkish lessons of the students staying either in the institutions or with their families, within the factors "Love Working and Researching" and "Self-confidence", significant differences were detected in favor of the students in middle school staying with their parents, while within the factors "Bias towards the Lesson Process" and "Fear and Worry due to not Understanding", there were significant differences in the students staying so-called institutions.

In short, at the end of the research in terms of self-efficacy perceptions in Turkish lessons, it was determined that the students staying with their families have positive differences compared to those staying in institutions. When the students staying with their families are compared with those staying in the institutions in terms of reflecting their confidence, beliefs, concerns, desires and enthusiasm in their Turkish lessons, it is thought that these significant differences are important